

October'Oktobre – Joana, Ali & ik/moi DITO'DITO/THÉÂTRE DE LA BALSAMINE/BEURSSCHOUWBURG foto Jeroen Verraest

de. Is dat onverschilligheid van Franstalige kant? Is dat zelfverdediging, arrogantie?

POL HOSTE Misschien speelt ook wel het begrijpelijke conservatisme van een publiek dat gewoon is om alleen maar de producties te volgen van één enkel theater. Neem de abonnees van de Munt. Neem de politiek van het Kaaitheater om te investeren in het artistieke traject van een beperkt aantal kunstenaars. Men sluit zich sneller op dan men wil. Ik merk het telkens wanneer ik voor het eerst een theater binnenkom en ik bekeken word als iemand die zijn 'huis' nog niet gevonden heeft. Waarover heeft men het dan als men de Nederlandstalige en Franstalige theaters in Brussel wil laten communiceren, in het geval van *October'Oktobre* de Beurs en La Balsamine? Over vertaalkwesties? Een toneelstuk is trouwens niet alleen een kwestie van tekst. Je kijkt naar de belichting, naar het ritme, naar de bewegingen van de acteurs, naar wat ze meedelen als ze zwijgen, je luistert naar het timbre van hun stem. Het feit dat ik geen Spaans ken, heeft mij niet er niet van weerhouden om in Madrid een

toneelstuk van Lope de Vega te gaan bekijken.

In Brussel liggen die dingen anders. Het zijn Frisia Donders (Dito'Dito) en Hildegard De Vuyst (KVS/de bottelarij) geweest die daar voor het eerst mijn aandacht op hebben gevestigd. Werken met jonge Franstalige Marokkanen uit Molenbeek in de bottelarij krijgt al direct een politieke dimensie, want de bottelarij hoort bij de Koninklijke Vlaamse Schouwburg. Dan blijken er ineens Belgische politici te bestaan die daar gebruik willen van maken om een gedesinformeerd electoraat te mobiliseren voor de toepassing van de taalwetgeving zonder er rekening mee te houden wat dat mogelijk en onmogelijk maakt. In Gent ligt het niet makkelijker. Ik kan begrijpen dat men er het snobisme verafschuwt van een deel van de Franstalige bourgeoisie, maar is dat een reden om in Vlaanderen exclusief Frans theater niet te tolereren? Blijkbaar wel. Over *les Galas Karsenty* uit de jaren '60 te Gent, wil niemand nog horen.

Het is merkwaardig hoeveel moeite het kost om elkaar in het theater te kunnen ontmoeten terwijl men elkaar elke dag op straat

voorbijloopt. Niets lijkt me natuurlijker dan dat kunstenaars, schilders, schrijvers, cineasten en theatermensen gaan bekijken wat er bij hun collega's gebeurt. Maar als ik Frisia Donders goed begrepen heb, was het feit dat *October'Oktobre* tegelijkertijd in de Beurs en in La Balsamine speelde, daarvoor niet voldoende. Het merendeel van het Franstalige publiek van La Balsamine bleef weg.

'In' en 'out'

POL HOSTE Misschien zal men wel vinden dat we heel wat aspecten van *October'Oktobre* uit het oog verliezen als we niet alle voorstellingen in ons gesprek betrekken, maar hoe zouden we dat kunnen doen? Ik weet het niet. Zowel *Lijdend voorwerp/C.o.d.* van Jo Huybrechts, Jan Vromman en Willy Thomas als *Het onthaal van Ismael Stamp/L'accueil d'Ismael Stamp* van Pieter De Buysser, Jamal Boukhriss en Willy Thomas en *Da sitzt etwas auf dem Papier* van Marie-Françoise Plissart, Iris Van Cauwenbergh en Mieke Verdin, bevatten heel wat verwijzingen naar de hedendaagse beeldende kunst. Die relatie blijkt voor het theater interessante perspectieven op te leveren.